

Количева Ю. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Ланцедова Ю. О., к.ю.н.

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУТЕНЕРСТВА ТА ВТЯГНЕННЯ ОСОБИ В ЗАНЯТТЯ ПРОСТИТУЦІЄЮ

З дня проголошення незалежності України минуло 25 років. Відбулися глибокі докорінні зміни у всіх сферах суспільного життя – економічній, політичній, соціальній, духовній і т.д. Українське кримінальне законодавство – явище мінливе. Зміни торкнулися і моральної сфери життя наших громадян, адже мораль є одним із найважливіших соціальних інститутів. Декриміналізація проституції у 2006 році була проявом гуманізму кримінального законодавства щодо цього соціального явища. Однак історія та наука свідчать, що незалежно від правового регулювання проституція була протягом усього існування людства.

У даній статті розглядаються основні елементи криміналістичної характеристики, за допомогою яких можна прискорити та покращити процес розкриття та розслідування сутенерства або втягнення особи в заняття проституцією, а саме, спосіб вчинення, спосіб підготовки, особа злочинця, типові сліди. Отже, метою статті є дослідження та узагальнення криміналістичної інформації щодо сутенерства та втягнення особи в заняття проституцією.

У науці криміналістиці питанням сутенерству або втягненню в заняття проституцією приділялася увага в працях таких вчених, як: І. О. Бандурка, Н. Л. Волкова, П. П. Михайленко, Н. В. Уханова та ін.

Окремі аспекти, пов'язані з сутенерством чи втягненням особи в заняття проституцією, через призму протидії торгівлі людьми висвітлювали у своїх працях О. Г. Горбунова, Н. С. Карпов, О. В. Наден, А. В. Наумов. Т. А. Шевчук основну увагу приділила дослідженню особи сутенера [1]. В. Шульга аналізувала способи вчинення злочину [2] та разом із І. Ієрусалімовим досліджувала питання застосування спеціальних знань під час розслідування сутенерства чи втягнення особи в заняття проституцією [3].

Основоположними засобами для отримання відомостей про способи вчинення даного злочину є огляд місця події, допити, судові експертизи.

Найхарактернішими способами підготовки до вчинення злочину є: підшукування приміщень, де будуть надаватися сексуальні послуги або збиратимуться повії; пошук осіб, які утримують місця розпусти; підшукування жінок, які будуть займатися проституцією; пошук співучасників та розподіл між ними функцій (хто транспортує, хто

охороняє повій і територію, хто залучає нових повій чи клієнтів тощо); налагодження системи зв'язку між співучасниками, складання «графіків» роботи; розміщення оголошень у ЗМІ чи в Інтернеті, виготовлення візиток; пошук зв'язків серед працівників правоохоронних органів.

Т. А. Шевчук, розглядаючи особу злочинця сутенера, зазначає, що сутенерами у більшості випадків є чоловіки, проте в останній час спостерігається стійке збільшення кількості жінок, які беруть участь у вказаному злочині. Щодо національності, то переважна більшість сутенерів є українцями. Серед них найбільший прояв активності спостерігається у віковій групі від 31 до 40 років.

Типові сліди злочину відображають механізм вчинення злочину та її учасників. Для даної категорії злочинів характерна наявність ідеальних та матеріальних слідів злочину. Про обставини вчинення злочину можна дізнатися з показів самих повій, їх клієнтів, сутенера, утримувачів домів розпусти, працівників поліції тощо.

Матеріальні сліди можна розподілити на групи: біологічні сліди, трасологічні сліди, інші сліди. Біологічні сліди можна виявити в приміщеннях, де знаходяться ліжка або диван, що використовуються для надання інтимних послуг. До таких слідів відноситься сперма, яку можна виявити на постільній білизні, натільній білизні, у використаних презервативах. Трасологічні сліди можна знайти там, де люди перед чи після надання сексуальних послуг приймали їжу, розмовляли тощо – столи, посуд зі слідами рук, губ, продукти харчування зі слідами зубів. До інших слідів можна віднести: мобільні телефони, де зазначені номери мобільних телефонів повій, клієнтів тощо; записи у блокнотах, записниках, зошитах, де міститься інформацією про осіб, що працюють повіями або виконують інші функції, їх графіком роботи, контактними телефонами, заробітком, переліком постійних клієнтів тощо; порнографічні матеріали (відеозаписи, журнали, фотознімки). Відповідна доказова інформація міститься у газетних оголошеннях і тих, що розміщені в Інтернеті, візитках.

Сутенерство чи втягнення особи в заняття проституцією дозволяє на самому початку його розслідування визначитися з місцями можливого виявлення слідів злочину, а, отже, і збором доказової інформації.

Вважаємо, що в Україні необхідно вирішувати питання легалізації проституції для того, щоб до державного бюджету надходив додатковий дохід, знизився рівень захворюваності серед населення, контролювати проституцію та встановити санкції для нелегального заняття нею, контролювати та боротися з контрабандою наркотичних речовин та «живого» товару, оскільки, на нашу думку, легалізація проституції є одним із найважливіших чинників прискорення України до євроінтеграції та збільшення рівня життя наших громадян.

Література

1. Шевчук Т. А. Особа, яка займається сутенерством та втягненням в заняття проституцією: кримінологічний аспект / Т. А. Шевчук // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 1123-1128.
2. Шульга В. Типові способи вчинення злочинів, пов'язаних із сутенерством або втягненням до зайняття проституцією / В. Шульга // Підприємство, господарство і право. – 2007. – № 7. – С. 157-160.
3. Ієрусалімов І. О. Використання спеціальних знань при розслідуванні сутенерства або втягнення особи в заняття проституцією / І. О. Ієрусалімов, В. В. Шульга // Науковий вісник КНУВС. – 2007. – № 3. – С. 191-199.

УДК 343.985.3(043.2)

Корженівська Т. В., Монастирський Н. М., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Грекова Л. Ю., асистент

ДЕЯКІ ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОБШУКУ

У системі засобів встановлення істини у кримінальному провадженні важливе місце займає обшук – одна із слідчих дій, що зазвичай має невідкладний характер. Своєчасне і повне виявлення та вилучення предметів, документів, відіграє вагомий роль при викритті винного і встановленні істини. Тому проведення обшуку, метою якого й є відшукання і вилучення цих об'єктів, є не тільки правом, але й у певних випадках обов'язком слідчого під час розслідування злочинів.

Проте, проведення обшуку пов'язане з порушенням прав громадян на недоторканність особи, житла тощо і вимагає додержання встановлених законом гарантій. Саме тому, обшук проводять у разі, якщо слідчий має достатні підстави вважати, що зняття злочину, речі та цінності, здобуті злочинним шляхом, а також інші предмети і документи, які мають значення для встановлення істини в справі чи забезпечення цивільного позову, знаходяться в певному приміщенні.

Вчені відмічають низьку результативність проведення обшуків порівняно із іншими слідчими (розшуковими) діями через недостатню кількість одержаної під час їх проведення інформації [2, с. 153].

Одним із шляхів подолання цієї тенденції є професійна психологічна підготовка слідчих, які проводять обшук. Через те, що обшук носить конфліктний характер, який визначається як протиріччями цілей сторін, так і втручанням сторонніх осіб у інтимно-особистісну сферу, у світ сімейно-побутових взаємин, подекуди ретельно приховуваних, учасники таких відносин мають володіти психологічними прийомами та навичками [1]. На початковому етапі обшуку важливого значення набуває